

انتقاد یک کارشناس روابط کار از فقر سند ملی کار شایسته:

حقوق روی کاغذ، دردی از کارگران دو انمی کند

شرایط مناسب برای ایجاد سند بیکاه فرام آید

وی با بیان اینکه باید به تعریف کار شایسته از طرف سازمان‌های بین‌المللی در سال ۱۹۹۸ و مقابله‌نامه‌های بعدی رجوع کنیم، می‌گوید: یکی از مولفه‌های اصلی کار شایسته براساس تعاریف سازمان‌های بین‌المللی، آزادی تشکیل‌ها و انجمن‌هاست. البته در سند کار شایسته تصویب شده در ایران نیز به این موضوع اشاره شده است اما به نظر می‌رسد شرایط برای ایجاد این تشکلهای مختلف در ایران نیز به صورت کامل فراهم نیست. باید تا بوی آوردن نام سند یکانز قانونگذار شکسته شود و علاوه بر آن، شرایط مناسب برای ایجاد سند بیکاه فرام آید.

سند ملی کار شایسته، بسیار فقیر است و ضمانت اجرایی ندارد. انتظارات از این سند بیشتر بود اما کاری و ویتزینی است. به نظر می‌رسد مانند منشور حقوق شهروندی، در زمینه این سند نیز با کاری نمایشی روبه‌رو هستیم

از جمله مواردی است که سازمان‌های بین‌المللی ما را ملزم به زمینه‌سازی برای آن کرده‌اند. یکی از الزامات کار شایسته تعدد بودن به حقوق بنیادین کار است. حقوق بنیادین کار از طرف حقوق‌دانان بین‌المللی تعریف شده است و به مقوله‌نامه‌های مشخصی اشاره دارد. هشت مقوله‌نامه در این زمینه وجود

آنچه ما اکنون مشاهده می‌کنیم کاری ویتزینی است. به نظر می‌رسد مانند منشور حقوق شهروندی، در زمینه سند ملی کار شایسته نیز با کاری نمایشی روبه‌رو هستیم و بر این اساس نمی‌توان انتظار داشت تصویب این سند مشکلات کارگران را رفع کند.

به گفته او، کار شایسته زمانی ایجاد خواهد شد که فرصت‌های شغلی ایجاد شوند و توسعه پیدا کنند، به این معنا که همه جویندگان کار برای دستیابی به شغل فرصت و شانس برابر داشته باشند.

این حقوق دان و کارشناس روابط کار ادامه می‌دهد: این فرصت‌ها باید براساس برابری جنسیتی فراهم شود. به دلیل سیاست‌هایی که دولت‌ها و نهاد‌های مختلف در ادوار مختلف پیش گرفته‌اند، این شرایط وجود ندارد و باید وضعیت زیربنایی برای کار شایسته فراهم نیست.

تصویب سندی با عنوان «سند ملی کار شایسته» در ۲۹ اردیبهشت سال جاری موجهی از واکنش‌ها را از طرف فعالان حوزه کاری به دنبال داشت. در این سند ایجاد و توسعه فرصت‌های اشتغال مولد، برخورداری از حمایت‌های اجتماعی، تضمین حقوق بنیادین کار و تقویت گفت‌وگوهای اجتماعی، محورهای کار شایسته معرفی شده‌اند. یک کارشناس روابط کار می‌گوید: برنامه چهارم توسعه تدوین سند کار شایسته را الزامی کرده بود و در قانون برنامه پنجم این الزام تکرار شد و بار دیگر در برنامه ششم توسعه نیز دولت موظف به تدوین این سند شد.

فرشاد اسماعیلی می‌افزاید: بررسی سند تصویب شده تحت عنوان سند ملی کار شایسته نشان می‌دهد این سند بسیار فقیر است و از نظر ضمانت اجرا هیچ تمهیدی اندیشیده نشده است. انتظارات از این سند بسیار بیشتر بود اما

دارد که همه دولت‌ها ملزم به اجرای آن هستند. این کارشناس روابط کار با بیان اینکه سه ویژگی می‌توان برای سند تصویب شده با عنوان سند ملی کار شایسته برشمرد، تاکید می‌کند: این سند ویتزینی است چرا که شرایط ایجاد کار شایسته وجود ندارد. ویژگی دیگر آن تکرار برخی موارد است که قبلاً به آن پرداخته شده است. برای مثال براساس این سند کار کودکان منع شده است. واقعیت این است که منع کار کودکان سال‌ها پیش در ایران افتاده است و در این زمینه نکته جدیدی وجود ندارد. مابه‌مقوله‌های بین‌المللی در این زمینه پیوسته‌ایم اما اینکه تا چه حد مواردی مثل ممنوعیت کار کودکان یا برابری جنسیتی برای یافتن شغل محقق شده است، بحث دیگری است.

او ادامه می‌دهد: در برخی شهرهای ما، خیریه‌ها و بازار تهران، کودکان به کار گمارده می‌شوند. حتی این کودکان در مواردی لباس رسمی داشته و کار آنها شکلی مرسوم دارد. شواهد نشان می‌دهد کار کودکان در ایران وجود دارد و مساله پنهانی هم نیست.

می‌شود در این زمینه سیاست‌هایی اتخاذ کرد و مانع کار کودکان شد اما در این زمینه برخورد مناسبی صورت نگرفته است. باید بررسی کرد در موردی مثل کار کودکان تاکنون چند نفر در دادگاه محکوم شناخته شده‌اند؟ من چنین چیزی سراغ ندارم، بنابراین به نظر می‌رسد قوانین در این زمینه ضمانت اجرایی ندارند. اسماعیلی می‌گوید: ضمانت اجرایی است، می‌گوید: می‌شود بررسی و تدوین سند بهتر است. شرایط اجرای اسناد را به وجود بیآوریم. حقوق روی کاغذ، دردی از کارگران دو انمی کند و ما در این زمینه نیازمند ضمانت اجرا هستیم.

یکی از مولفه‌های اصلی کار شایسته براساس تعاریف سازمان‌های بین‌المللی، آزادی تشکیل‌ها و انجمن‌هاست اما به نظر می‌رسد شرایط برای ایجاد این تشکلهای صورت کامل فراهم نیست. باید تا بوی آوردن نام سند بیکاه فرام آید

سه جانبه‌گرایی در ایران ممنوع است

به گفته او، در بند آخر مصوبه کار شایسته به گفت‌وگوی اجتماعی اشاره شده است. گفت‌وگوی اجتماعی یا سه جانبه‌گرایی در ایران ممنوع است، چون نمایندگان کارگران باید در این گفت‌وگو برآمده از تشکلهای واقعی باشند. دسته‌های مختلف کارگران از جمله کشاورزان، کارگران پیمانکاری و... باید تشکلهای مستقل داشته و نمایندگان خود را برای گفت‌وگو و اجتماعی تعیین کنند.

این کارشناس روابط کار تصریح می‌کند: در برخی کشورها عنوان می‌شود که سه جانبه‌گرایی به علاوه دیگران، یعنی دیگری هستند که طیف خاصی از کارگران را نمایندگی می‌کنند. این نمایندگان در تقنین و اجرای قوانین نقش دارند.

در کشور ما سه جانبه‌گرایی واقعی وجود ندارد و اقبال خاص هم نمایندگان واقعی خود را در تقنین و اجرای قوانین ندارند. واقعیت این است که شرایط بنیادین اجرای سند ملی کار شایسته در ایران فراهم نیست.

اخبار کارگری

عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس: موضوع افزایش حقوق‌ها باید در نشست غیر علنی بررسی شود

عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس پیشنهاد داد که موضوع افزایش حقوق کارکنان و اختلاف دولت و مجلس در این زمینه در نشست غیر علنی بررسی شود.

محمدجواد جمالی نوبندگانی در گفت‌وگو با خبرنگار وزارت ملت، با اشاره به اختلاف دولت و مجلس در اجرای قانون افزایش حقوق کارکنان در سال ۹۸ گفت: افزایش حقوق‌ها مربوط به بودجه‌ریزی است. در زمستان گذشته دولت در این زمینه اعلام موضع کرد که رئیس مجلس تاکید داشت که موضوع مطرح شده، مغایر با مصوبه مجلس است و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور باید به قانون تمکین کند. وی ادامه داد: نوبخت هم بیان داشت که با وجود اینکه نظر دولت در اجرای افزایش حقوق‌ها متفاوت با مصوبه مجلس است اما در نهایت دولت به اجرای دقیق قانون مجلس تن می‌دهد. نماینده فساد در مجلس با اشاره به اختلاف نظر اخیر بین مجلس و دولت در زمینه افزایش حقوق‌ها، عنوان کرد: اخیراً برخی نمایندگان و مرکز پژوهش‌های مجلس اعلام کرده‌اند فرمولی که دولت برای افزایش حقوق‌ها در نظر گرفته و تبدیل ۴۰۰ هزار تومان به ضریب، ضمن اینکه مصوبه مجلس را زیر پا گذاشته، سقف افزایش حقوق‌ها نیز در آن رعایت نشده است.

وی اظهار داشت: از آنجایی که به نظر می‌رسد این اختلاف نظر به دلیل تفاوت در دیدگاه و برداشت از قانون است، باید در گام نخست این اختلاف نظر در کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مورد بررسی قرار گیرد. جمالی نوبندگانی با بیان اینکه مجلس در مسائل مختلف نشست غیر علنی برگزار کرده، گفت: در صورتی که اختلاف نظر در نشست کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات برطرف نشد، پیشنهاد می‌شود که در نشست غیر علنی موضوع پیگیری شود. این نماینده مجلس بیان کرد: لازم است دولت در نشست یک ساعته و غیر علنی دلایل و توضیحات خود را مطرح کند تا بالاخره بعد از گذشت سه ماه از سال، این تفاوت دیدگاه بر طرف شود. عضو هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اظهار داشت: باید هر چه زودتر تکلیف مردم برای دریافت حقوق‌ها مشخص شود. کارمندان برای مدیریت هزینه زندگی خود باید بدانند چه میزان حقوق می‌گیرند تا بتوانند هزینه‌های زندگی را مدیریت کنند.

تجمع کارگران پتروشیمی لردگان در اعتراض به بیکاری

به دنبال اعتراض روز شنبه کارگران پتروشیمی لردگان، فرماندار این شهرستان در استان چهارمحال و بختیاری گفت: کارگران تعدیلی در مراحل ساخت پروژه پتروشیمی لردگان فعالیت داشته‌اند. به گزارش ایلتنا، برهان حسن پور آقایی درواکنش به اعتراضات دو روز پیش کارگران پتروشیمی لردگان اظهار داشت: پتروشیمی لردگان در مرحله بهره‌برداری قرار دارد به همین دلیل تعدادی از نیروی انسانی که در مراحل ساخت پروژه فعالیت داشتند، به مرور تعدیل خواهند شد.

فرماندار شهرستان لردگان افزود: حدود ۲ هزار و ۱۶۰ کارگر در مرحله ساخت پتروشیمی لردگان مشغول کار شده‌اند که ۶۵ درصد این تعداد نیروی کار را افراد بومی منطقه فلارد تشکیل می‌دهند. از مجموع این تعداد نیرو که از مراحل اولیه ساخت این واحد فعال بودند، تاکنون یک هزار و ۶۰۰ نفر تعدیل شده‌اند. وی با بیان اینکه بیشتر نیروی کار به کار گرفته را کارگران ساختمانی تشکیل می‌دهند که برای عملیات احداث پتروشیمی به کار گرفته شده بودند، افزود: این افراد در حالی خواستار جذب در پتروشیمی و جلوگیری از تعدیل نیرو هستند که با آغاز فعالیت پتروشیمی نیروی کار متخصص جذب خواهد شد که از قرار معلوم فرایند استخدامی آنان نیز سپری شده است. پور آقایی از ریزینی فرمانداری لردگان با اشاره به کارگیری کارگران تعدیل شده پتروشیمی لردگان خبر داد و گفت: چند طرح عمرانی دیگر همانند پروژه سد خراسان ۳ در منطقه در دست ساخت است که قرار شده این کارگران براساس مهارتی که دارند در بخش‌های مختلف این پروژه‌ها به کار گرفته شوند.

فرماندار شهرستان لردگان همچنین گفت: تعدادی از تجمع‌کنندگان، خواستار استخدام ۱۰۰ درصدی نیروهای بومی منطقه فلارد بودند.

داشته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که کمترین تغییر در متوسط دستمزد ساعتی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ نسبت به نیمه مشابه سال قبل، مربوط به مشاغل «راننده ماشین‌های سبک سواری» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۳۰.۱ درصد، «راننده دامپر و راننده جرثقیل‌های کفی» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۲۹.۹ درصد، «راننده غلتک» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌های سنگین با ۲۹.۹ درصد و «راننده تراکتور» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۲۸.۵ درصد بوده است.

موضوع انتخاب مدیرعامل در هیات امنای تامین اجتماعی مطرح شده و در این خصوص، تصمیم‌گیری می‌شود. علی‌بیگی در پایان تاکید می‌کند: اگر فردی یا نهادی غیر از هیات امنای قرار است در مورد انتخاب مدیرعامل تصمیم بگیرد، شهادت قبول و اعلام آن راه‌های امنای و ذینفعان (کارگران و کارفرمایان) داشته باشد و اعلام کنند که مصوبه صریح مجلس را قبول ندارند و افرادی غیر از هیات امنای تامین اجتماعی قرار است مدیرعامل این سازمان را تعیین کنند.

نتایج نشان می‌دهد که بیشترین تغییر در متوسط دستمزد ساعتی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ نسبت به نیمه مشابه سال قبل، مربوط به مشاغل «راننده ماشین‌های سبک سواری» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۳۰.۱ درصد، «راننده دامپر و راننده جرثقیل‌های کفی» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۲۹.۹ درصد، «راننده غلتک» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌های سنگین با ۲۹.۹ درصد و «راننده تراکتور» از گروه شغلی رانندگان ماشین‌آلات حمل و نقل با ۲۸.۵ درصد بوده است. کمترین متوسط دستمزد ساعتی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ نیز مربوط به «کارگر ساده» از گروه شغلی کارگر با ۱۰.۵۶۷ ریال است. متوسط دستمزد ساعتی در این شغل، افزایش ۱.۱۳ درصدی نسبت به نیمه مشابه سال قبل داشته است.

افزایش ۹ تا ۳۰ درصدی دستمزد کارگران شاغل در طرح‌های عمرانی

کشور اجرا و نتایج آن منتشر شده است. از سال ۱۳۷۴، این طرح با انجام تغییراتی در سطح استان تهران و در دو مرحله شش ماهه در هر سال اجرا و نتایج آن منتشر شده است. در این گزارش با توجه به اهمیت تغییرات صورت گرفته در میزان متوسط دستمزد ساعتی در هر یک از مشاغل در گروه‌های مختلف شغلی، نتایج این طرح در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ و نیمه مشابه سال قبل مقایسه شده است.

با بررسی متوسط دستمزد ساعتی در نیمه دوم سال ۱۳۹۷، می‌توان دید که شغل «استادکار کابل کش فشار قوی» در گروه کابل کش و مفصل‌بند فشار قوی با رقم ۲۷۶،۲۳۴ ریال بیشترین دستمزد در این شغل، افزایش ۱۹.۴ درصدی نسبت به نیمه مشابه سال قبل داشته است.

رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور:

اداره تامین اجتماعی با سرپرست، فرصت‌سوزی است

نسبت پشتیبانی این سازمان برای اولین بار در ۱۱ سال گذشته به زیر پنج درصد رسیده و در آستانه بحران منابع - مصارف قرار دارد. چرا برای این سازمان گسترده و بسیار با اهمیت مدیرعامل انتخاب نمی‌شود و نگاه اعضای کارگروه هیات امنای این سازمان به موضوع چگونه است؟ علی‌بیگی در این رابطه می‌گوید: یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های قانونی هیات امنای انتخاب مدیرعامل و هیات مدیره است؛ مسئولیتی که باید بگذرانند به نحو احسن انجام شود و به سرانجام برسد. وی تاکید می‌کند: به‌رغم اینکه قانونگذار اختیار داده که تامین اجتماعی تا شش ماه با سرپرست اداره شود اما استفاده از این فرصت شش ماهه برای سازمانی با این گستردگی و تنوع خدمات و با توجه به گسترده و وسیع افراد

تحت پوشش آن، به‌نظم «فرصت‌سوزی» است. به گفته عضو کارگروه هیات امنای تامین اجتماعی، اداره این سازمان به شکل سرپرست، حتی برای یک ماه یا دو ماه هم صحیح نیست و باید برای این سازمان، فردی با شناخت کافی نسبت به مسائل به عنوان مدیرعامل انتخاب شود تا اختیار تام داشته باشد و بتواند تصمیمات و راهکارهای مدیریتی در دست‌اندر کار رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور، اتخاذ کند. رئیس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور، تحت پوشش این بیمه‌گر پایه هستند، اضافه می‌کند: برای خود ما در هیات امنای جای سوال است که چرا مساله تعیین مدیرعامل با این سطح از ارزش و اهمیت در جلسات مطرح نمی‌شود؟

سازمان تامین اجتماعی، بیمه‌گر پایه کشور با ۵ میلیون و ۹۴۸ هزار و ۴۶۷ نفر مستمری‌بگیر اصلی و تبعی، همچنان با سرپرست اداره می‌شود و مدیرعامل ندارد. دو هفته پیش بعد از چند ماه بلاتکلیفی و انتظار، زمر زنده‌ای انتخاب مدیرعامل سازمان و تشکیل جلسه هیات امنای برای تصمیم‌گیری در مورد آن به گوش رسید اما گویا راه‌های قوی برای انجام این مهم و به سرانجام رساندن آن وجود نداشته است. استنکاف از انتخاب مدیرعامل برای سازمانی که به گفته اولیا علی‌بیگی، عضو کارگروه هیات امنای سازمان تامین اجتماعی، حدود نیمی از جمعیت کشور را تحت پوشش قرار می‌دهد، برای کارگران و تمام ذینفعان این سازمان نگران‌کننده است، آن‌هم در شرایطی که